

Fent az Erzbergen csillog a napfényben az odarakott óriás horogkereszt. A bányászasszony észreveszi felírányuló tekintetünket.

— Mit tetszik szólni hozzá? — kérdi büszkén. — Úgy-e, érdekes?!

Ez valóban új Ausztriában. Minden élénken szembetűnő hegycsúcson ott van a hatalmas, csillogó horogkereszt.

És minden városban, faluban ott az Adolf Hitler Platz vagy Strasse. A főterek, főutcák bámulatos gyorsasággal felvették Hitler nevét. Amit valaha Franz Josef Platznak, később 12. November Platznak, majd Dollfuss-Platznak hívtak, az most az új vezér nevét viseli. Az átváltoztatási buzgalom azonban nem érte be ezzel; Burckelnek külön mérséklő rendeletet kellett kiadnia, hogy teljesen megérti és helyesli a mozgalom immár történetivé magasodott alakjairól, Hitlerről, Göringről, Hessről való utcaelnevezéseket, de már például Burckel- vagy Seyss-Inquart-utcára semmi szükség, inkább kövessék hiven az ilyen alvezérek rendelkezéseit.

A «Heil Hitler» köszöntést lelkesen és érezhető élvezettel mondják. A legapróbb gyerek is ezt selypíti; az egyszerűbb emberek, kivált a földművesek, mind ezzel köszönnek. Sok helyen ki van írva az 1933-i német példára, hogy német ember Heil Hitlerrel köszön, de azért a régi módon is visszaköszönnek. Fegyelmeztettek és jóindulatúak az emberek, nem akadékoskodnak, külföldiek iránt meg egyenesen figyelmesek.

Napjaink kísérő jelensége, hogy az idegennek szabadabban megmutatkozik a lélek, mint a honfitársnak. Eddig még minden diktatúrás országban tapasztaltam ezt. Ausztriában e tapasztalataim fokozódtak és érdekes fényt vetettek a belső életre. Magyar beszélgetésünket hallva, több ízben is előfordult, hogy nők, idősebb, meggyötört nők figyeltek ránk, lassanként szólni kezdtek hozzánk s egyszer csak kiáradt belőlük a könny- és szóáradat: végre kipanaszkodhatják magukat rettegés nélkül, végre van, aki megmeri és meg akarja őket hallgatni! Az uralomváltozás hisztériás lélekhullámai ezek, a megbántottak kirobbanó bosszúállásai. Az idegenhez, a külföldhöz való fellebbezés.

«Valaminek jönnie kellett Ausztriában!» A valami eljött. Ausztria Németország lett, de azért még nem olyan része a német birodalomnak, mint Thüringia vagy Poroszország; mikor most, júniusban e sorokat írom, még határvizsgálat van mindenki meglepődésére az osztrák-német határon.

ISTEN TELÉBEN.

*Nézlek didergve: mégy át a világon.
Arcod szigorú, zárkózott, komoly,
Szívedet egy nagy hópusztának látom,
Ahol marcona, süket tél honol.*

*Forró kamrai jéghidegre hülnek
S amikor jönnek a kicsi madarak,
Kiket érckörmökkel üldöz a fagy.*

*Sahogy diderget nagy fagyvalódnak,
Dermesztve jóságom meleg hitét,
Szívem köré kristályosan rakódnak
Jégszilánkos, kis fénylő hópíhek.*

*Előtte didergőn hiába ülnek:
Kömereven csak nézi, hogy a síri
Csendben a tél holttestük kiteríti.*

Govrik Elemér.